

IZVADAK ZAPISNIKA

s 3. izvanredne sjednice Fakultetskog vijeća 12. lipnja 2025. godine

1. Nacionalni sveučilišni, znanstveni i umjetnički kriteriji za izbor na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, znanstveno i nastavno radno mjesto na sveučilištu i znanstvenom institutu

Dekan izv. prof. dr. sc. Dario Nikić-Čakar je predstavio pristigle komentare na Nacionalne sveučilišne, znanstvene i umjetničke kriterije za izbor na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, znanstveno i nastavno radno mjesto na sveučilištu i znanstvenom institutu.

Nakon opsežne rasprave Fakultetsko vijeće je većinom glasova izglasalo zaključak Fakulteta političkih znanosti o Nacionalnim sveučilišnim, znanstvenim i umjetničkim kriterijima za izbor na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, znanstveno i nastavno radno mjesto na sveučilištu i znanstvenom institutu kako slijedi:

Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu nakon rasprave na 3. izvanrednoj sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 12. lipnja 2025. godine daje komentare na prijedlog Nacionalnih sveučilišnih, znanstvenih i umjetničkih kriterija koji su stavljani u javno savjetovanje. Fakultet političkih znanosti podržava Zaključak o prijedlogu Nacionalnih sveučilišnih, znanstvenih i umjetničkih kriterija usvojen na 1. izvanrednoj sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu 10. lipnja 2025. godine te dodatno ističe sljedeće argumente:

1. Shvaćanje znanosti i umjetnosti kao poziva koji obilježava višedesetljetnu radnu karijeru zaposlenika u visokoobrazovnim, znanstvenim i umjetničkim institucijama te ih obvezuje na kvalitetan rad i davanje visokovrijednih rezultata povezani su s pravnom sigurnošću i predvidljivošću rada i izbora u zvanja. Smatramo da prijedlog Nacionalnih kriterija to dovodi u pitanje, a posebno ističemo dva aspekta koja su problematična:

a) Dijelovi prijedloga Nacionalnih kriterija nerazumljivi su i nejasni. Svakom pristupniku i akterima uključenima u procese zapošljavanja, izbora i reizbora u zvanja te zainteresiranoj javnosti trebaju biti jasne sve odredbe relevantnih pravila i ne smiju postojati dijelovi koji su podložni različitim tumačenjima. Niz rečenica ili dijelova rečenica u ovom dokumentu semantički su problematični, čime se narušava načelo pravne sigurnosti i predvidljivosti.

b) Ovaj dokument sadrži isti način bodovanja znanstvenih radova kao i trenutno važeći Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN, 28/17., 72/19., 21/21. i 111/22.). Odredbe oba dokumenta ne omogućavaju pristupniku da jasno kontrolira sve aspekte svoga znanstvenog rada i publiciranja njegovih rezultata. Po njima, neizvjesno je koliko će bodova pristupnik dobiti za svoj rad

u trenutku njegove predaje u recenzentski postupak jer broj bodova ovisi o drugim akterima i okolnostima na koje pristupnik nema utjecaj. To su godišnje promjene rangiranja časopisa u kvartile koje se odnose na prethodnu godinu, a koje se određuju prema citiranosti časopisa neovisno o kvaliteti pristupnikovog rada. Pristupnik zbog toga ne može biti odgovoran za konačan broj bodova svojih objavljenih radova niti ih može planirati i predvidjeti.

2. U okolnostima u kojima djeluju znanstvene i visokoobrazovne institucije u Hrvatskoj, pojedini kriteriji izbora u zvanje vrlo su teško ostvarivi, naročito za najviša zvanja. Slično kao i kod bodovanja znanstvenih radova, ostvarivanje nekih od horizontalnih kriterija nabrojanih u čl. 6. i 7. ovisi o drugim akterima i okolnostima na koje pristupnik često nema utjecaj. To se posebice tiče vođenja kompetitivnih projekata i mentoriranja doktoranada. Problematično je i smanjenje broja kriterija znanstveno-stručnog i institucijskog doprinosa u odnosu na postojeću Odluku o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN, 122/17.), odnosno „uvjeta Rektorskog zbora“. Rad u visokoobrazovnim i znanstvenim institucijama individualan je te bi zbog toga pristupnicima trebalo biti ponuđeno više kriterija nastavnog, znanstveno-stručnog i institucijskog doprinosa od postojećeg prijedloga kako bi neke od njih ostvarili tijekom svoje radne karijere i time ispunili uvjete za izbor u zvanje.

3. Nastava je u prijedlogu Nacionalnih kriterija podcijenjena, kao uostalom i u postojećem pravnom okviru kojim su regulirani uvjeti za izbor na znanstveno-nastavna radna mjesta. Sveučilišta su znanstvene i visokoobrazovne institucije u kojima je propisano radno opterećenje u znanosti i nastavi za znanstveno-nastavna radna mjesta u jednakom omjeru. S vrednovanjem održavanja nastave i kontrolom kvalitete njezina izvođenja na ovakve načine kakvi su propisani u ovom prijedlogu nastavni segment trpi, a samim time su oštećeni i studenti. Takvi propisi demotiviraju nastavnike da unaprijeđuju kvalitetu svojih predavanja i drugih oblika izvođenja nastave jer se ponajprije moraju usredotočiti na ispunjavanje znanstvenih kriterija izbora u zvanje, a znatno manje na nastavne kriterije.

4. Radni vijek u sustavu znanosti i visokog obrazovanja obično traje više desetljeća i pretpostavlja izgradnju i kumuliranje znanja i vještina. Fakultet političkih znanosti u Zagrebu upozorava na često mijenjanje pravila izbora i reizbora u zvanje, ponajprije Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja koji je donesen 2017. godine, a zatim je tri puta mijenjan, Odluke o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja koja je donesena 2017. godine, a mijenjana 2021. godine, te Odluke o minimalnim uvjetima radnih obveza za reizbor na znanstvena, znanstveno nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i stručna radna mjesta te o obliku izvješća stručnog povjerenstva o radu zaposlenika u postupku reizbora koja je donesena 2021. godine, a mijenjana 2022. godine. Takva učestalost promjena otežava rad zaposlenika u znanosti i visokom obrazovanju koji je već zahtjevan i ponekad ih prisiljava na kompromisne odluke koje su usmjerene na zadovoljenje novih uvjeta, a na štetu kvalitete znanstvenog i nastavnog rada. Ovaj prijedlog Nacionalnih kriterija dodatan je prilog takvoj praksi zbog čega zahtijevamo da ne bude usvojen te da se izradi prijedlog novog dokument koji će uvažiti stvarne doprinose zaposlenika u sustavu visokog

obrazovanja i znanosti. Sva pravila o znanstvenom i visokoobrazovnom sustavu trebaju biti usmjerena prema razvoju znanosti i visokog obrazovanja u Hrvatskoj, a ne njihovom sputavanju.

Zapisnik sastavio

Dekan

Toni Kliškić

Izv. prof. dr. sc. Dario Nikić-Čakar

KLASA: 007-04/25-01/07
URBROJ: 251-73/02-25-2
Zagreb, 12. lipnja 2025.